

13.6.2023

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 13.6.2021 hyväksynyt seuraavat kullanhuuhdontaluvan siirtoa koskevat hakemukset

Luvanhaltija: Marko Kivimäki, Kaarlo Kivimäki ja Timo Kivimäki
Lupatunnus: HL2022:0024
Alueen sijainti: Inarin kunta, Härkäselkä

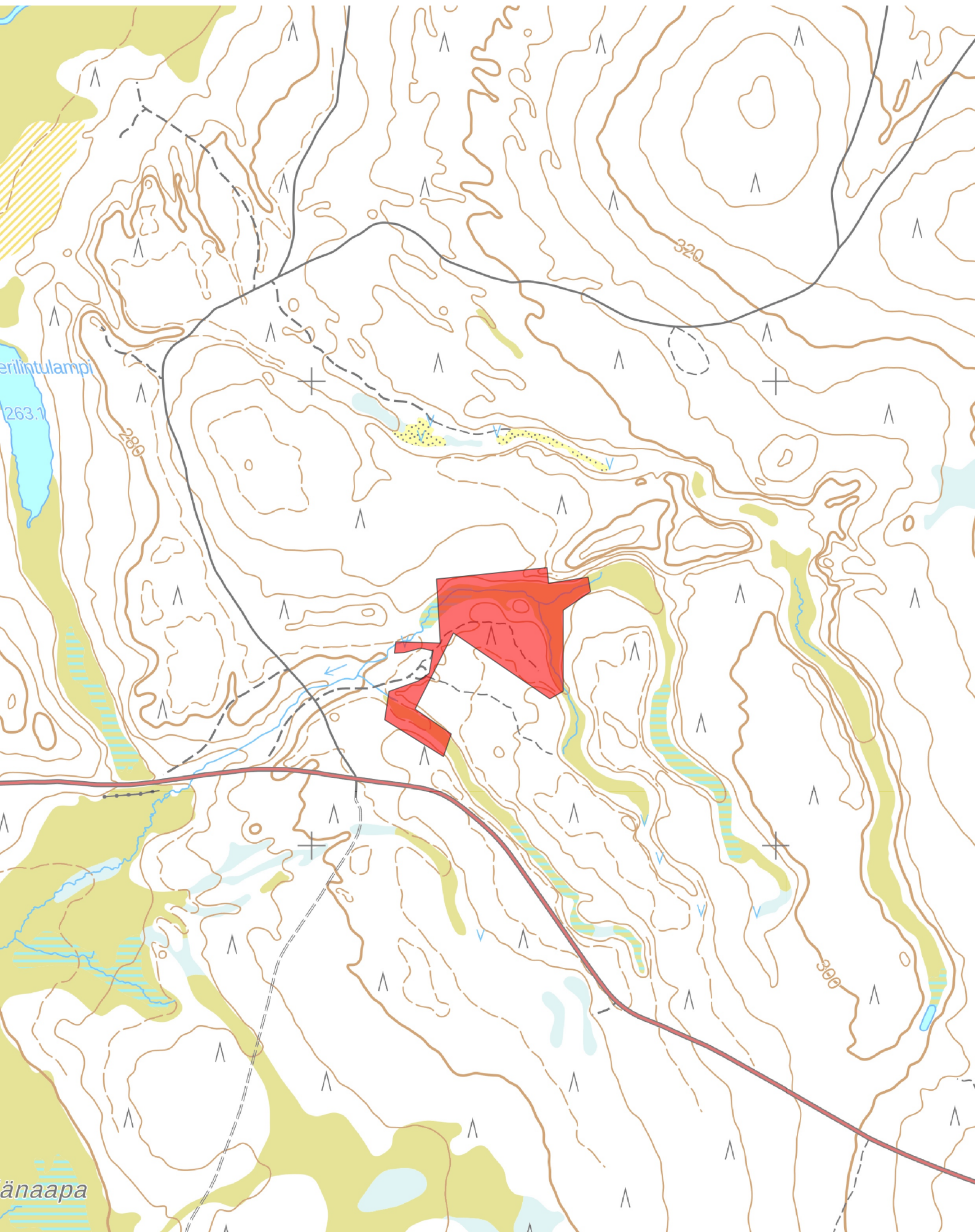
Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 20.7.2023

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 13.6.2023-20.7.2023 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdontaluvat>

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 505 2263

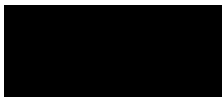
Kuulutettu 13.6.2023

Pidetään nähtävänä 20.7.2023 asti

änaapa

Marko Kivimäki

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakijat: Marko Kivimäki, Kaarlo Kivimäki ja Timo Kivimäki
Vireilletulopvm: 28.11.2022
Etuoikeuspm: 07.12.2022
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla hakijalle kullanhuuhdentaluvan lupatunnuksella HL2022:0024 hakemuksen mukaisesti.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 7,0 ha
Alueen nimi: Härkäselän Hippula
Sijainti: Inari, Härkäselkä, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, metsätalousalue.
Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2).

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Toimintaa alueella voidaan aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta lapiokaivuna.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 169 §. Hakemuksen mukaisesti. Luvan saaja on hakemuksen yhteydessä hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Kun huomioidaan alueen sijainti, aiempi toiminta alueella sekä haetun toiminnan määrä, voidaan todeta, että toiminnan aloittaminen ei aiheuta alueella sellaisia muutoksia, että se tekisi mahdollisen muutoksenhaun tarpeettomaksi. Kaivosviranomaisen tietojen mukaan alueella on harjoitettu kullankaivutoimintaa aiemminkin.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhdonta-lupa on voimassa neljä (4) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaololle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoa tai haittaa, että luvan voimassaoloaika olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa koneellisen kullankaivun suorittamiseen lupa-alueella. Käsiteltävä maamäärä on enintään 3 000 m³ vuodessa. Hakija suunnitellut toimivansa alueella vaiheittain siten, että ensimmäisessä vaiheessa alueella tehdään tutkimus- ja kartoitustoimintaa ja käsiteltävä maamäärä on alle 500m³. Mikäli ensimmäisessä vaiheessa alueelta löytyy tarpeeksi hyödynnettävää kultaa, kasvatetaan käsiteltävä maamäärä enintään 3000 m³:n vuodessa. Hakemuksen mukaisen koneellisen kullankaivun suorittamiseen tarvitaan kullanhuuhdonta-luvan lisäksi ympäristösuojelulain mukainen lupa tai ilmoitus. Toiminta-aika on vuosittain 1.6.-30.9. välisenä aikana.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Toiminnan alueellisella ja ajallisella rajoittamisella vähennetään vaikutuksia lupa-alueeseen, sen ympäristöön ja alueen mahdolliseen muuhun toimintaan, sekä estetään alueen läheisyydessä esiintyvän uhanalaisen lajin häiriintyminen lisääntymisaikana. Alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdonta-luvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle

elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että puustolle aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Puuston poistamisesta on sovittava etukäteen alueen hallinnasta vastaavan tahon kanssa. Puuryhmiä on jätettävä kaivualueelle.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Sopimalla puuston poistamisesta etukäteen varmistetaan siitä, ettei olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa pääse syntymään.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli lupa-alueelle suunnitellaan vesistöön vaikuttavaa toimintaa, tulee tähän toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomaisena on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin ja merkittävä tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Lisäksi myös kullanhuuhdonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle keskitetysti siten, että niistä ei aiheudu poronhoidolle haittaa.

Mahdolliset poronhoitotyöt alueella tulee ottaa toiminnassa huomioon ja tämän mahdollistamiseksi toiminta alueella on tarvittaessa keskeytettävä paliskunnan pyynnöstä.

Perustelut: Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Alueella ei selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella ole erityisiä porotalouden rakenteita. Alueella on porojen kuljetusreitti, ja reitti on huomioitu lupamääräyksissä.

Alueen ominaisuudet, luvanmukainen kaivumäärä ja lupamääräyksellä voidaan varmistua, ettei tämän tai alueen lähimpien lupien luvanmukainen toiminta yhdessä aiheuta poronhoidolle olennaista haittaa.

Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän

luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille, määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta sekä rajataan toimintaa ajallisesti.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Alue ei sijoitu koltta-alueelle. Kaivosviranomaisen tulee kaivoslain 38 §:n mukaisesti saamelaisten kotiseutualueella selvittää yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskunnan, Metsähallituksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita tarvittaessa haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan.

Asian selvittämiseksi kaivosviranomaisen on pyytänyt lausunnot saamelaiskäräjiltä, alueen paliskunnalta ja Metsähallitukselta. Lisäksi päätöksenteon tukena on käytetty Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelmaa sekä Maanmittauslaitoksen ja Metsähallituksen paikkatietoaineistoja.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 283000 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 156 kpl lainvoimisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 680 ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 18,2 ha, 4 kpl. Alueen läheisyydessä on vireillä 3 hakemusta.

Lupa-alue kuuluu Metsähallituksen hallinnoimaan metsätalousalueeseen. Metsähallitus ei linjauksensa mukaisesti myy kyseessä olevan alueen läheisyydestä maa-alueita.

Uusia vuokrasopimuksia tehtäessä Metsähallitus kuulee alueen paliskuntaa ennen sopimuksen tekemistä. Metsähallitus on laatinut paliskuntain yhdistyksen kanssa yhteistyösopimuksen, jossa määritellään Metsähallituksen ja paliskunnan yhteistoiminta erilaisten maankäyttömuotojen yhteydessä.

Lupahakemusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole retkeilytarkoitukseen käytettäviä reittejä tai rakenteita.

Lupahakemusalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole poronhoitoon liittyviä rakennelmia.

Metsähallitus myy metsästyslupia lupa-alueelle ja sen läheisyyteen. Lisäksi paikallisilla asukkailla on vapaa metsästyoikeus alueella. Metsähallitus asettaa julkisella kuulutusmenettelyllä valtion metsästys- ja kalastusoikeuksien käytölle alueittaiset kiintiöt. Alueen poronhoito huomioidaan lupametsästyoiksen mitoittamisessa.

Ottaen huomioon tämän luvan määräykset, muualla lainsäädännössä annetut velvoitteet ja aiempi kullanhuuhdontatoiminta alueella, eivät kullanhuuhdontaluvan oikeuttamat toimenpiteet yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Kaivosviranomaisen omien selvitysten ja havaintojen lisäksi yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullin ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullin määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava lapiokaivun ajaksi 1200 euron suuruinen vakuus. Tämä vakuus kattaa täytöntöönpanomääräyksen oikeuttamat toimet. Vakuus tulee korottaa 4000 euroon siirryttäessä konekaivuuseen (kaivumäärä enintään 3000m³).

Vakuus tulee asettaa ja siihen liittyvät dokumentit toimittaa kaivosviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 § ja 110 §.

Vakuus määräytyy hakemuksessa esitetyn kaivumenetelmän, kaivumäärän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella on suunniteltu harjoitettavan konekaivua. Alue on tieverkon välittömässä läheisyydessä.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti

tydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §.

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvan haltijan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Lupa ei oikeuta rakentamiseen

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §.

Hakemuksen mukaisesti.

Alueelle ei ole haettu lupaa kaivoslain tarkoittamille rakennelmille

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla sitä 27.1.2023-6.3.2023. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 6.3.2023.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 27.1.2023
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoa.
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 27.1.2023
Metsähallituksen lausunto 13.2.2023 (liite 3)
- 3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 27.1.2023
Inarin kunta on antanut lausuntonsa 10.2.2023 (liite 4)
- 4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 27.1.2023
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 28.2.2023 (liite 5)
- 5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 27.1.2023
Saamelaiskäräjien lausunto 7.3.2023 (liite 6)
- 6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 27.1.2023
Saamelaismuseo Siidan lausunto 3.3.2023 (liite 7)
- 7) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 21.3.2023
Metsähallitus ei ole antanut uutta lausuntoa
- 8) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 21.3.2023
Saamelaiskäräjät ei antanut uutta lausuntoa.

Hakijan selitys

Hakijalta on pyydetty selitys 8.3.2023 lausuntoihin liittyen. Hakija on antanut selityksensä 20.3.2023 (liite 8).

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 1020 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävistä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Sami Mantere, puh. 029 505 2263, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Sami Mantere ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

LIITTEET

- Liite 1. Valitusosoitus
- Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
- Liite 3–7. Lausunnot
- Liite 8. Hakijan selitys
- Liite 9. Ohjeet vakuuden asettamiseen
- Liite 10. Panttaussitoumus

TIEDOKSI

- Ivalon paliskunta
- Lapin ELY-keskus
- Metsähallitus
- Saamelaiskäräjät
- Saamelaismuseo Siida
- Inarin kunta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettua aluetta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 5.6.2023.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 270 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

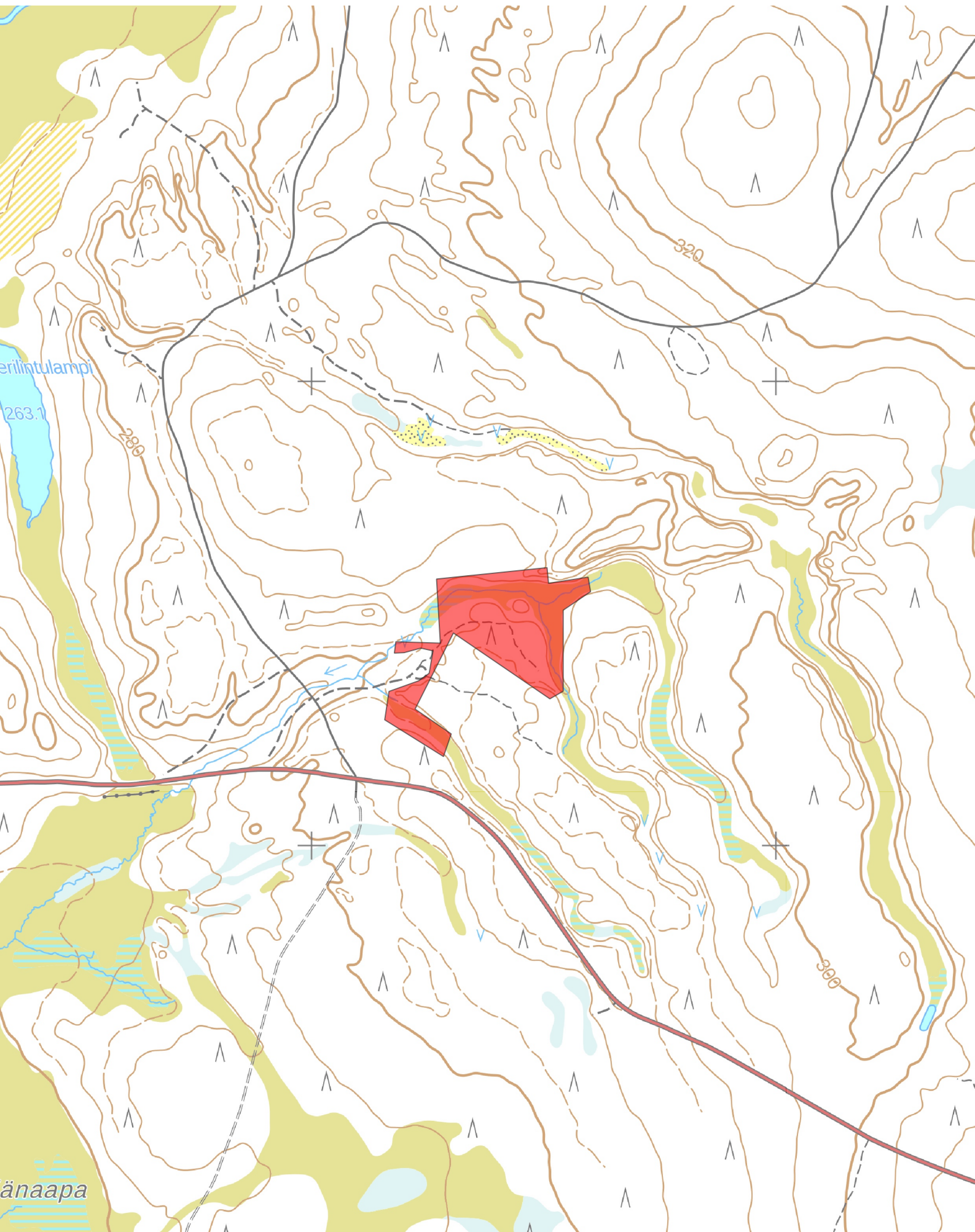
Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa
13.6.2023

Ylitarkastaja Sami Mantere
13.6.2023

änaapa

1:10000

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Remes Heikki Lauri	Telia Tunnistus	13.02.2023 15:55:37 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Tukes
Kaivosasiat
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Lausuntopyyntö Tukes 27.1.2023

Metsähallituksen lausunto kullanhuuhdentalupahakemuksesta HL2022:0024 Härkäselän Hippula, Inari, Marko Kivimäki

Yleistä

Tukes pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa kullanhuuhdentalupahakemuksesta HL2022:0024 Härkäselän Hippula.

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee Metsähallituksen liiketoiminnan hallinnassa olevalla alueella tilalla 148-8893-15-1 Ivalojoki. Hakemusalueen pinta-ala on 7 ha. Kullankaivualue sijaitsee Inarissa Härkäselässä Paatsjoen vesistöissä Sotajokeen laskevan Härkäselänojan latvoilla. Lähimmälle suojelualueelle Hammastunturin erämaahan on etäisyyttä noin 3,7 km. Alueella on tarkoitus harjoittaa ensivaiheessa lapiokaivua ja myöhemmin koneellista kullanhuuhdonta enimmillään 3000 m³/v.

Maankäyttö

Alue sijaitsee poronhoitolain tarkoittamalla (848/1990) erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella. Poronhoitolain mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Myös laki Metsähallituksesta (234/2016) edellyttää, että sen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovitettava yhteen siten, että poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet täytetään.

Alue on Ivalon alueen oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP. Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö. Kaava ei rajoita tai käsittele kullanhuuhdonta.

Metsähallituksella ei ole tällä hetkellä tiedossa ko. alueella nykyistä maankäyttöä muuttavia suunnitelmia. Hakemusalueen läheisyydessä ei ole matkailun yritystoimintaa, loma-asutusta sekä erityistä virkistyskäyttöä.

Alueella on metsätaloustoimintaa ja aluetta hakattu 1950-60-lukujen vaihteessa luontaisen uudistamisen siemenpuuasentoihin. Kullanhuuhdonta-alue on osin metsätaloustoimien ulkopuolista aukeaa suota, turvekerroksen paksuudesta ei ole tietoa. Alue on luontaisesti uudistuvaa.

Vahingot, puusto, majoittuminen

Kullanhuuhdonta-alueilla luvanhaltija on velvollinen korvaamaan Metsähallitukselle aiheuttamansa puusto- yms. vauriot sekä puuston ennenaikaisesta hakkuusta aiheutuneen menetyksen. Polttopuiden ottoon ei saa lupaa ko. lupa-alueen sisälle, maapuita ei saa polttaa, vaan ne jätetään lahoppujatkumoksi luonnon monimuotoisuuden lisäämistavoitteiden vuoksi. Kaivutoiminnan takia poistettavan puuston ja hakkuutähteiden ottoon polttopuiksi tulee huuhdontaluvan haltijan hankkia maksullinen lupa osoituksen mukaan.

Huuhdonta-alueen ulkopuolelle sijoittuvaan kaivuaikaiseenkin majoittumiseen asuntovaunussa ja mahdolliseen talviaikaiseen säilytykseen tulee hakea lupa Metsähallitukselta. Hakija on ilmoittanut hakemuksessaan rakentamistarpeesta, mutta kyseessä ollenee tarve, joka ei vaadi kaivoslain ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaista luvittamista. Metsähallituksella ei ole huomauttamista esitetystä tarpeesta.

Uhanlaiset lajit, vaikutukset ympäristöön, kulttuuriperintö

Metsähallituksella ei ole tiedossa, että hakemusalueella olisi uhanalaisten kasvien ja eläinten esiintymiä tai petolintujen pesintää. Tunnettuja kulttuuriperintökohteita on alueella muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäänös Härkäselkä 1 kämpppäalue jäännös tunnus: 155472. Heikki Kivekäs rakensi Härkäselän Kultalan 1900-luvun alussa kultakaivokselleen. Lapin Kulta Oy:n toimesta rakennusta kunnostettiin ja laajennettiin 1927. Metsähallitus käytti rakennusta metsätyökämpänä 50-60-luvuilla. Härkäselän Kultala siirrettiin Tankavaaran Kultamuseoon keväällä 1977. Kohde on rajattu kullanhuuhdontalupa-aluehakemuksen ulkopuolelle.

Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei ole tarkoin kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäänöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseo Siidalle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten vanhat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä.

Metsähallitus toteaa, ettei ko. kohteita ole Metsähallituksen tiedossa hankkeen alueella ja eikä tee maastokartoituksia ko. hankeen johdosta eikä sitoudu lausunnossaan vastuuseen alueen mahdollisista kartoittamattomista kohteista. Alueen uhanalainen kasvi- ja muu lajisto on puutteellisesti tutkittua.

Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa Lapin ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyypeistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja arviosta antaa Lapin ELY-keskus.

Vesiluonnon osalta kaivutoiminta tulee järjestää siten, ettei alapuoliseen vesistöön pääse kalastolle ja muulle vesiluonnolle haitallisessa määrin liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-aineksien pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla.

Muistutukset

Metsähallitus pyytää muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen luvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita
- Kaivukauden päättyessä jyrkät kaivantojen reunat on luiskattava ja alue on pidettävä mukaisesti jatkuvasti turvallisessa kunnossa (KaivL 24§). Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi porotaloutta haittaamattomalla tavalla, ns. pyykkinarut ja lippusiimat ovat kiellettyjä
- Lain 108 § riittävä vakuus ottaen huomioon lupamääräykset. Lähtökohtana tulee olla, että alue ennallistetaan ja maisemoidaan sitä mukaan, kun kaivu etenee
- Hakijan on tehtävä ilmoitus maankäyttömuodon muutoksesta Suomen metsäkeskukselle ja alueen ottamisesta muuhun käyttöön, mikäli lupa myönnetään ja toiminnan laajuus edellyttää ilmoitusta, (Metsälaki 1093/1996 3 §)
- Tiestön käyttöä koskee laki yksityisistä teistä (15.6.1962/358) ja tiestön käytöstä päättää tienpitäjä. Ko. tapauksessa tienpitäjä on Metsähallitus. Kullanhuuhdontalupa ei anna suoraan oikeutta tiestön käyttöön. Metsähallitus ei yleensä rajoita teillään kevyttä liikennettä, mutta raskaisiin kuljetuksiin on oltava Metsähallituksen lupa. Alueella oleva Metsähallituksen metsäautotiestö on heikkokuntoista. Metsähallitus ei vastaa tiestön huonosta kunnosta ihmisille ja kalustolle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista. Liikennöinnin mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiestölle tulee aiheuttajan korvata
- Maastoliikenteen osalta käytettäessä koneellisia kulkuneuvoja hakija on velvollinen hankkimaan maastoliikenneluvan
- Mikäli alueelle viedään asuntovaunuja, niin hakemusalueen ulkopuolella tapahtuvaan majoittumiseen tarvitaan lupa asuntovaunun pitoon huuhdonta-aikanakin sekä myös ympärivuotiseen säilytykseen lupa-alueellakin
- Puuston poisto on tehtävä kaivun etenemisen mukaan kaivukausittain etukäteen Metsähallituksen kanssa sopien. Puusto on korvattava
- Luvansaajan tulee tunnistaa maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot sekä arvokkaat ja huomioon otettavat kohteet mahdolliset metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät kohteet ja ottaa huomioon ne toiminnassa ja nykyisiä luontoarvoja ei tule heikentää
- Mahdollinen luvan myöntäminen ei poista toiminnanharjoittajan vastuuta lakisääteisten lajien ja kulttuuriperintökohteiden suojelusta ja huomioon ottamisesta
- Omien teiden teko on kielletty
- Luvansaajan tulee huolellisesti tutustua lupapäätökseen ja kullanhuuhdonta koskeviin lakeihin, asetuksiin ja ohjeistuksiin sekä noudattaa niitä

Porotalous, saamelaiskulttuuri

Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Metsähallitus arvioi, ettei porotalouden rakenteille kyseessä olevassa tapauksessa aiheudu haittaa, koska porotalouden rakenteita ei ole lupahakemuksen kohteena olevalla alueella eikä välittömässä läheisyydessä. Porotalouden TOKAT-paikkatietojärjestelmän mukaan alue on porojen ympärivuotista laidunaluetta sekä jäkälälaidunaluetta ja alueella on porojen kuljetusreitti etelä-pohjoissuuntaisesti.

Tukes pyytää lausuntopyynnössään kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Metsähallitus toteaa, ettei sillä ole tarvittavaa tietoa ja osaamista saamelaiskulttuurille aiheutuvien vaikutusten arviointiin, joten Metsähallitus ei ota kantaa toiminnan vaikutuksesta saamelaiskulttuuriin.

Johtopäätökset

Puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuuhdontalupien yhteisvaikutuksella voi olla haittaa paikallisen paliskunnan harjoittamalle porotaloudelle, metsätaloudelle, maisema-arvoille, alueen vesistölle, kalakannoille ja alue-ekologisille kohteille. Alueen maisemakuvaa tulee pysyvämmiin muuttamaan mahdollinen laajamittainen kullanhuuhdonta, joka hävittää ja muuttaa kaivualueilta luontaisen kasvillisuuden kesäaikaisen liikkumisen seurauksena toisin kuin alueella harjoitettu metsä- tai porotalous. Lupapäätöstä myönnettäessä tulee arvioida, onko "kullanhuuhdonta-alueen" muodostuminen useiden yksittäisten kullanhuuhdonnan kullanhuuhdontalupien kautta haittaa aiheuttavaa. Metsähallitus katsoo muutenkin, että erilaisten ympäristövaikutusten arvioinneissa ei tule pidättäytyä nyt lausunnolla olevan kaltaisessa tilanteessa yksittäiseen hakemukseen, vaan arvioida kysymyksessä olevaa toimintaa ja sen vaikutuksia kokonaisuutena.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Hankkeesta vastaava on esittänyt malminetsintäluvan täytäntöönpanoa koskevalle pyynnölle syyn, joka liittyy toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen. Hakijan tulisi esittää pyynnölle perusteltu syy, joka voi liittyä muun muassa toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen ja viivytyksestä aiheutuviin haittoihin. Metsähallitus katsoo, ettei ilmoitettu syy ole riittävä peruste uuden luvan kyseessä ollessa täytäntöönpanon myöntämiselle muutoksenhausta huolimatta, koska toimintaa ei ole aloitettu. Metsähallitus ei puolla täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta.

Heikki Remes
Kaivosalan asiantuntija

Inarin kunta

Lausunto

Liite4

1 (1)

Dnro 72/11.01.00.03/2023

10.02.2023

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

PL66
00521 Helsinki

Inarin kunnan lausunto kunnan alueelle kohdistuvasta kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL 2022:0024

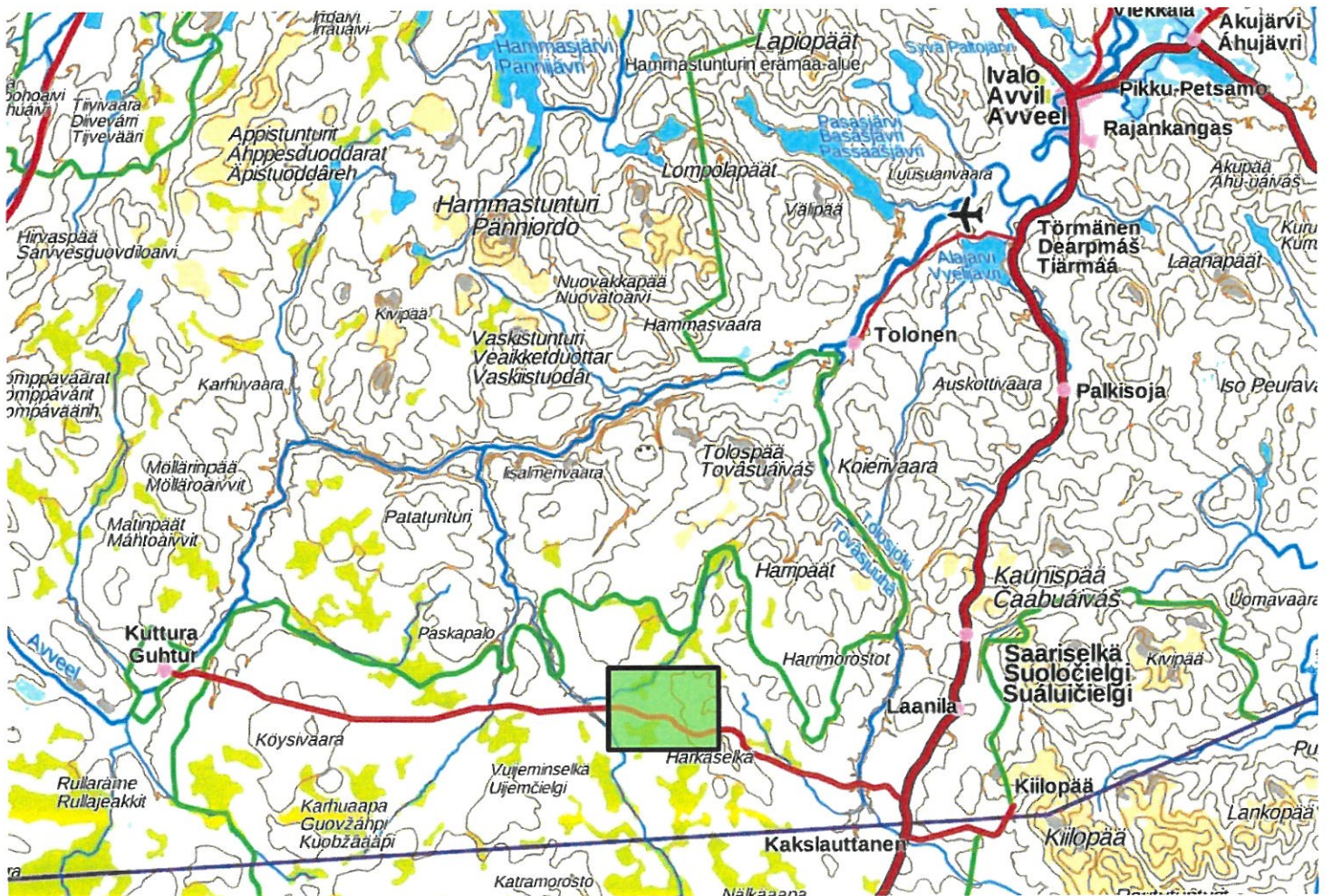
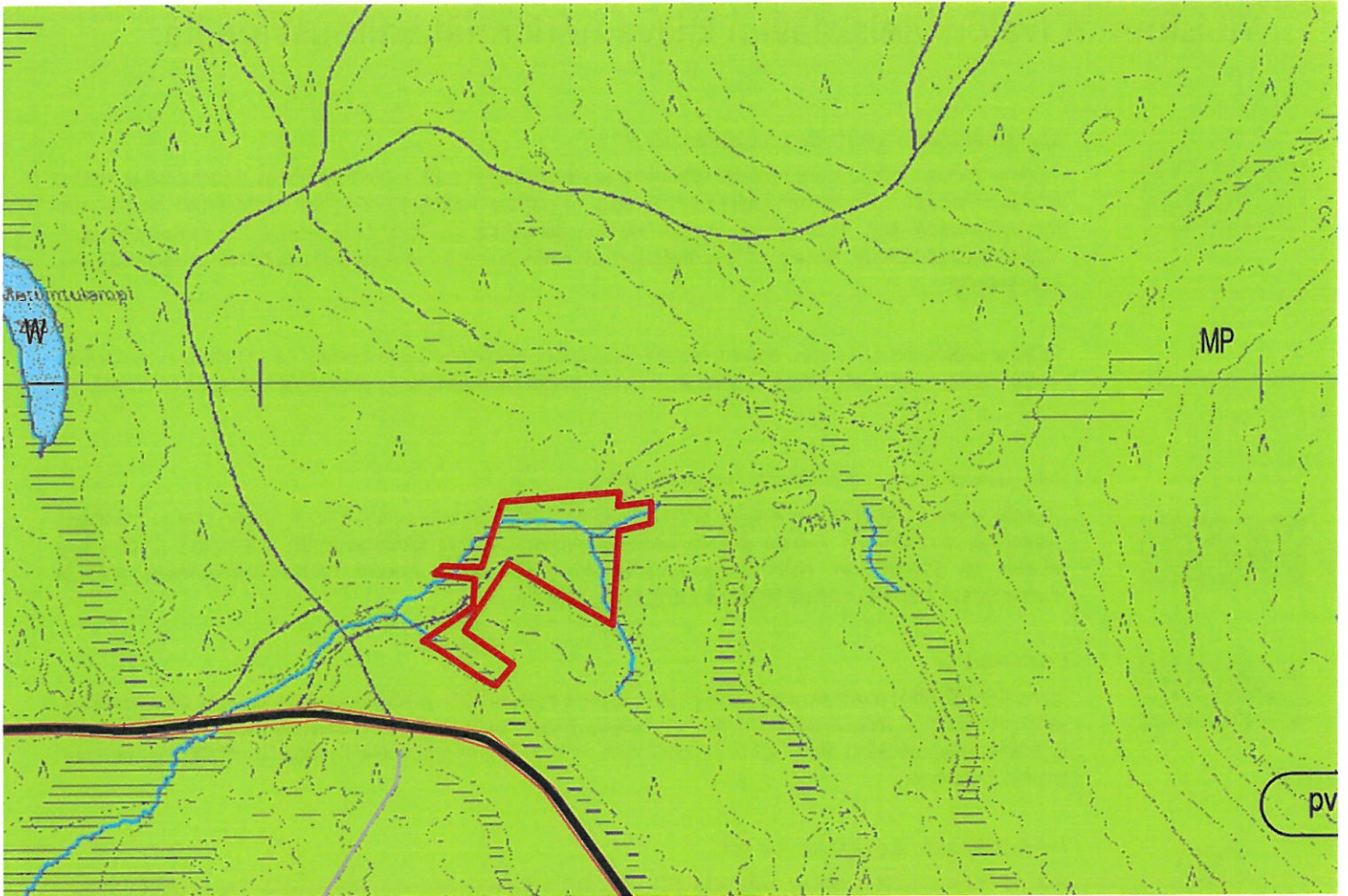
TUKES on pyytänyt Inarin kunnan lausuntoa kullanhuuhdontalupahakemuksesta nro HL2022:0024.

Hakemuksen kohdistumisesta eri kaavamääräysten alueille selvitys ohessa.

Arto Leppälä
tekninen johtaja

Liite: Kartta

Yleisimmät Ivalon yleiskaavan kaavamerkinnyt valtausalueilla:

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP

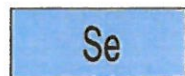
Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella on sallittua haja-asutusluonteinen rakentaminen muualla kuin rantavyöhykkeellä (MRL 43.2§). Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erityislainsäädännön perusteella voidaan osoittaa valtionmaan rantavyöhykkeelle luontais- ja sivuelinkeinojen kannalta välttämättömiä rakennuksia. Rantavyöhykkeellä em. rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40 k-m².

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltainen alue MP-1

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella sijaitsee luontaiselinkeinojen vaatimia toimintoja (kuten poroerotus), joiden vuoksi alueella on sallittua vain niihin liittyvä rakentaminen (MRL 43.2§). Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

Erämaa-alue Se

Erämaalain (62/1991) nojalla perustettu erämaa-alue. Erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit. Alueiden hoidon ja käytön järjestämisestä päätetään hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka laatii erämaalain velvoittamana Metsähallitus ja vahvistaa ympäristöministeriö.

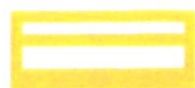
Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue -nat

Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI- ja/tai lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66 §:ssä.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue -luo

Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Matkailun ohjelmalvelualue RM-o2 (rasterimerkintä)

Alueelle saa rakentaa aktiiviseen luontomatkailuun liittyviä rakennuksia ja rakennelmia, kuten kotia tai laavuja. Alueelle ei saa sijoittaa majoitustiloja. Alueelle tulee laatia käyttösuunnitelma ennen rakentamisen aloittamista. Alueella sijaitsee Metlan koealoja. Suunnitelmasta on pyydettävä lausunto Metsähallitukselta ja lisäksi Metalta silloin, kun suunnitelma koskee Metlan koetoimintaa.

Alueella on voimassa MRL 43.2 ja 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyöluupa). Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa. Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- ja toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin.

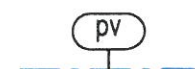

Tutkimusmetsäkeskittymä (rasterimerkintä)

Alueella sijaitsee Metsähallituksen Laanilan tutkimusmetsäalue

Ohjeellinen ulkoilureitti

Pohjavesialue

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Lausuntopyyntö 27.1.2023

Lausunto kullanhuuhdontalupahakemuksesta, Kivimäki Marko, koneellinen kullankaivuu, Inari, valtaus Härkäselän Hippula, lupatunnus HL2022:0024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa yllä mainitusta kullanhuuhdontalupahakemuksesta.

Alue sijaitsee Inarin kunnassa, Härkäselän alueella.

Alueen pinta-ala on n. 7 hehtaaria. Alueella ei ole ympäristölupaa.

Suunniteltu vuotuinen kaivuumäärä on 3 000 m³

Lapin ELY-keskuksen lausunto

Alue sijaitsee Paatsjoen vesistössä Sotajoen keskiosan valuma-alueella 71.462. Valuma-alueella on tällä hetkellä 58 eri vaiheessa olevaa kullanhuuhdonta-alueita, joiden yhteispinta-ala on noin 285 hehtaaria.

Haettavana olevalta kullanhuuhdonta-alueelta ei ole tiedossa ympäristöhallinnon käytössä Laji.fi viranomaisportaalin mukaan uhanalaisten lajien esiintymiä. ELY-keskus toteaa kuitenkin, ettei alueelta ole tehty ympäristöhallinnon toimesta uhanalaisinventointeja. Näin ollen hakemusalueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdonta-alueella järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa laji- ja luontotyyppiinventointi on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Lajitietoa voi tarkastella ja ladata Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä, tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajiaineistoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta joidenkin sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle. Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja

28.02.2023

tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta. Alueella ei ole luonnonsuojelualueita.

Hakemuksessa kuvattu toiminta vaatii ympäristönsuojelulain mukaisen luvan (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 liite 1, taulukko 2 kohta 7a) ja ELY-keskus ottaa tarkemmin kantaa hankkeeseen aluehallintoviraston lupakäsittelyn yhteydessä siihen tarkoitukseen laadittujen tarkempien hakemusasiakirjojen pohjalta. Lisäksi toiminta voi edellyttää vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.

Lupaharkinnassa tulee huomioida myös eri toimintojen yhteisvaikutukset.

Koneellista kullankaivuuta ei saa aloittaa ennen kuin ympäristönsuojelulain mukainen lupa on myönnetty ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuudontaluvan, ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ympäristötarkastaja Jouni Rauhala ja ratkaissut Ylitarkastaja Tuija Hilli.

Tämä asiakirja LAPELY/640/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/640/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rauhala Jouni 28.02.2023 12:11

Ratkaisija Hilli Tuija 28.02.2023 12:15

LAUSUNTO

7.3.2022

Dnro: 108/D.a.5./2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

kaivosasiat@tukes.fi

Saamelaiskäräjien kuuleminen kullanhuhdentalupahakemuksesta HL2022:0024 Härkäselän Hippula

Viite: Ilmoitus kuulemisesta 27.1.2023

1. Aluksi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on varannut Saamelaiskäräjille mahdollisuuden selvittää kullanhuhdentalupahakemuksessa HL2022:0024 Härkäselän Hippula esitetyn mukaisesta toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, harkita mahdollisten haittojen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi tarvittavia toimenpiteitä sekä ottaa kantaa saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä säädettyjen neuvottelujen tarpeellisuuteen.

Saamelaisten oikeus alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan on turvattu Suomen perustuslain (731/1999) 17 §:n 3 momentissa. Perustuslain 17 §:n 3 momentin tarkoituksena saamelaiskulttuurina pidetään vakiintuneesti myös saamelaisten perinteisten elinkeinojen eli poronhoidon, kalastuksen, metsästyksen, keräilyn sekä duodjin (saamelainen käsityöperinne) harjoittamista. Saamelaiskäräjien lakisäateisenä tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä saamelaisten asemaa alkuperäiskansana koskevat asiat (saamelaiskäräjälaki (974/1995), 5 §).

Kaivoslain (621/2011) 50 §:n mukaan Saamelaisten kotiseutualueelle kohdistuvalle kullanhuhdonnalle ei saa myöntää lupaa, jos luvan mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Jos on mahdollista poistaa lupaharkinnassa esille tullut luvan myöntämisen este lupamääräyksiin, voidaan lupa myöntää (621/2011, 50.2 §).

Kaivoslaki (38 §) edellyttää, että lupaharkinnan pohjaksi selvitetään yhteistyössä Saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuhdentaluvan mukaisesta toiminnasta saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen kohdistuvat vaikutukset, ja että haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi harkitaan tarvittavat toimenpiteet. Asiaa selvitettäessä tulee ottaa huomioon: 1) hakemuksessa tarkoitettun alueen läheisyydessä voimassa olevat vastaavat luvat; 2) mitä saamelaisten oikeuden kannalta alkuperäiskansana tärkeitä alueita

hakemus koskee; 3) muut saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä (621/2011, 38 §).

Kaivoslain 38 §:n mukainen yhteistyömenettely selvityksen laatimiseksi lupaharkinnan pohjaksi edellyttäisi laajempaa yhteistoimintaa kuin nykyinen kuulemismenettely ja siihen osallistuminen.¹ Ennen kuin tällainen laajempi menettely on luotu, Saamelaiskäräjät pyrkii huomioimaan resurssiensa rajoissa alkuperäiskansaoikeuden dosentti Heinämäen suosituksen esittää mahdollisimman yksityiskohtaisesti oma arvionsa suunnitellun toiminnan vaikutuksista saamelaiskulttuurille.²

2. Kuulemisen kohteena oleva toiminta

Lupahakemuksessa esitetty alue on pinta-alaltaan 7 ha ja alueella käsiteltävä kaivumäärä olisi enintään 3000 m³ vuodessa. Kullanhuuhdontalupaa haetaan sekä lapio- että konekaivulle. Lapiokaivun yhteydessä alueella olisivat käytössä huuhdontaränni/rumpuseula, moottoripumppu ja kaivu- ja vaskausvälineet. Konekaivussa käytettäisiin yhtä tai kahta kaivuyksikköä, joista toinen olisi alle 12 tonnia painava kaivinkone ja toinen mahdollisesti suurempi enintään 30 tonnia painava kaivinkone. Molempien kaivumuotojen yhteydessä hakijan on tarkoitus käyttää Power Jet-tyyppistä kalustoa imuruoppauksessa.

Kuulemisen kohteena oleva alue sijaitsee saamelaiskäräjälain (974/1995) 4 §:n mukaisella saamelaisten kotiseutualueella sekä poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n mukaisella erityisellä poronhoitoalueella, jossa maata ei saa käyttää siten, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Alue sijaitsee Kutturantien pohjoispuolella Härkäseljänaavasta koilliseen Härkäselänojan latvoilla, ja se sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle.

3. Vaikutukset saamelaiskulttuuriin

Poronhoito on yksi saamelaisten perustuslain 17 §:n 3 momentin suojelema kulttuurimuoto. Nyt kyseessä olevassa kullanhuuhdontalupahakemuksessa esitetty alue sijoittuu Ivalon paliskunnan eteläiselle kesälaidunalueelle, joka sijaitsee Tolosesta kaakkoon kulkevan linjan lounaispuolella ja on kooltaan noin 720 km². Tälle alueelle porot hakeutuvat ennen vasonta-aikaa, joka ajoittuu ennen kullanhuuhdontatoiminnan alkamista. Alue sijaitsee myös Ivalon paliskunnan porojen kuljetusreitillä. Kuljetusreittiä käytetään kuljettaessa poroja kesällä vasanmerkkauksiin Juurakkomaan poroerotusaidalle (Hirvas-Niilan Aitavaaran alueella), joka on yksi paliskunnan vanhimpia pääerotuspaikkoja.

Alueella liikkuisi luonnostaan kesän aikana satoja paliskunnan poroja. Maastotoiminnan alettua porot kuitenkin kaikkoavat kulta-alueilta ja joutuvat kesän aikana liikkumaan paljon. Porojen välttämiskäyttäytyminen aiheuttaa kesälaidunalueiden poistumaa sekä laidunrauhan häiriintymistä. Se tuottaa myös lisätyötä, kuten porojen ohjaamista kuljetuksen pääsuuntaan kuljetusreitillä olevia

¹ Heinämäki, L. 2021 Opas saamelaisia koskevien oikeusnormien tulkintaan ja soveltamiseen ympäristöön ja maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä, luku 5.1. Saamelaiskulttuurin heikentämiskielto kaivoslaissa, s. 37–53. Saamelaiskäräjät. Ladattavissa osoitteessa: <https://www.samediggi.fi/toiminta/elinkeino-ja-oikeus/>, luettu 10.2.2022.

² Emt., s. 52.

häiriölähteitä vältellen, koska token kokoaminen on vaativa ja helposti häiriintyvä toimenpide. Token hajoaminen voi tehdä tyhjäksi useamman päivän työn.

Kokonaisuudessaan Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu tällä hetkellä jo 151 kpl kullanhuuhtontaan oikeuttavaa lupaa, pinta-alaltaan yhteensä noin 660 ha. Kaikki paliskunnan alueen kullanhuuhtontaluomat ja muut poronhoidon kanssa alueella kilpailevat maankäyttömuodot huomioon ottaen, niiden yhteisvaikutukset saamelaisen poronhoidon harjoittamiselle ovat merkittäviä ja siten heikentävät oleellisesti mahdollisuuksia harjoittaa saamelaiskulttuuria ja perinteisiä elinkeinoja paliskunnan alueella. Tästä syystä uusia lupia koneelliselle kullanhuuhtonnalle ei tulisi myöntää Ivalon paliskunnan alueelle.

4. Lopuksi

Saamelaiskäräjät ei puolla kullanhuuhtontaluvan myöntämistä haetulle alueelle edellä esitetyin perustein. Saamelaiskäräjät myös muistuttaa, että lupaviranomaisella on velvollisuus edistää saamelaisten oikeuksien toteutumista työssään³.

Merk.

Leo Aikio
II varapuheenjohtaja

Laura Olsén-Ljetoff
elinkeinosihteeri

Lausunnosta päätti II varapuheenjohtaja 6.3.2023. Lausunnon valmisteluun on osallistunut vs. ympäristösihteeri Tiina Lovisa Solbär.

Lisätietoja antaa: elinkeinosihteeri Laura Olsén-Ljetoff, laura.olsen-ljetoff@samediggi.fi, 040 617 5113.

³ Emt.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

VIITE LAUSUNTOPYYNTÖ HL2022:0024 (SAAPUNUT 27.1.2023)
**ASIA KULLANHUHDONTALUPAHAKEMUS HL2022:0024 HÄRKÄSELÄN
HIPPULA**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseo Siidalta lausuntoa Marko Kivimäen, Kaarlo Kivimäen ja Timo Kivimäen kullanhuuhdontalupahakemuksesta HL2022:0024 Härkäselän hippula. Saamelaismuseo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Kullanhuuhdonnan lupahakemusalue HL2022:0024 sijaitsee Inarin kunnassa, Kutturantien pohjoispuolella, Härkäseljän latvoilla. Lupahakemusalueen pinta-ala on 7 ha ja lupaa haetaan 4 vuodeksi. Alueella on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivuuta. Vuosittainen kaivumäärä on enintään 3000 m³.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa (2007) lupahakemusalue kuuluu M-1 4562 -alueeseen, joka on metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja porohoitoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Ivalon alueen yleiskaavassa (2010) alue on maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaista aluetta (MP). Lupahakemusalue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle.

Kulttuuriympäristö

Lupahakemusalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Sen läheisyydessä on kuitenkin kullanhuuhdontaan liittyviä rakenteita, jotka liittyvät Heikki Kivekkään kaivostoimintaan 1900-luvun alussa. Lupahakemusalue on rajattu kulttuuriperintökohteen ulkopuolelle.

Jos alueella havaitaan merkkejä esihistoriallisen ihmisen toiminnasta, kuten liesiä tai muinaisesineitä, työt on löytöpaikalla keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseum Siidan arkeologille.

Juha-Pekka Joonas
arkeologi

Satu Taivaskallio
tutkija

Marko Kivimäki

SELITYS

20.3.2023

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

kaivosasiat@tukes.fi

PL 66

00521 HELSINKI

SELITYS KOSKIEN HAKEMUKSEEN HL2022:0024 TULLEITA LAUSUNTOJA

Tukes on varannut hakijalle tilaisuuden selittää koskien kahta lausuntoa, jotka on jätetty kullanhuhdontalupahakemukseen HL2022:0024 Härkäselän Hippula.

1. METSÄHALLITUS: lausunto 13.2.2023, kaivosalan asiantuntija Heikki Remes

Hakija kiittää Metsähallitusta hankkeeseensa liittyvän lausunnon antamisesta ja hakijan silmissä lausunnon informatiivisesta ja arvioivasta sisällöstä.

Metsähallitus toteaa, että hakemuksen mukaan alueella on tarkoitus harjoittaa ensivaiheessa la-piokaivua ja myöhemmin koneellista kullanhuhdontaa enimmillään 3000 m³/v. Toteamus pitää paikkansa, hakijan tarkoitus on alkuvaiheessa tutkia aluetta käsityömenetelmin ja laajentaa tutkimukset ja koerikastuksen sekä huuhtonnan koneellisesti suoritettaviksi siinä vaiheessa, kun alueelle on saatu voimaan kullanhuhdontaluvan edellyttämät muut luvat.

Lausunto toteaa hakemusalueeseen liittyvän maankäyttöä ja toimintaa ohjaavan lakipohjan. Hakija on tietoinen voimassa olevasta lakipohjasta ja luottaa siihen, että yhteensovittamalla lakipohjan ohjausvaikutus lupaprosessin tuottamien määräysten, rajoitusten ja ehtojen kanssa, voidaan luoda kaikkia osapuolia tyydyttävät puitteet kullanhuhdonnan suorittamiseksi alueella.

Lausunnossa mainittujen muinaismuistojen ja muiden kulttuuriperintökohteiden osalta hakija tiedostaa alueella löydetyn ja todennäköisesti löytyvän ko. kohteita ja pyrkii toiminnassaan huomiomaan asian lain edellyttämällä tavalla.

Lausunnossa esitettyjen, mahdollisen huhdontaluvan myöntämisen yhteydessä esitettyjen muistutuspyyntöjen osalta hakija kiittää lausujaa ja ilmoittaa ottavansa muistutukset huomioon.

Porotaloutta ja saamelaiskulttuuria käsittelevässä kohdassa lausunnossa esitetään arviona, ettei lupahakemuksessa esitetystä toiminnasta ole haittaa porotalouden rakenteille. Toisaalta lausunnossa todetaan, että alue on ympärivuotista porojen laidunalueetta ja, että alueen halki kulkee porojen kuljetusreitti etelä-pohjoissuuntaisesti. Johtopäätöksensä lausunto esittää, että ”puheena olevan luvan ja ympärillä olevien muiden kullanhuhdontalupien yhteisvaikutuksella voi olla haittaa paikallisen paliskunnan harjoittamalle porotaloudelle, metsätaloudelle, maisema-arvoille, alueen vesistölle, kalakannoille ja alue-ekologisille kohteille” ja edellyttää, että lupapäätöstä myönnettäessä tulee arvioida, onko kokonaisuudella haittaa aiheuttavaa vaikutusta.

Hakija on tietoinen, että alue sijaitsee erityisellä poronhoidon alueella Ivalon paliskunnassa ja pyrkii huomioimaan sen asiaankuuluvalla tavalla ja yhteensovittamaan toimintansa paliskunnan kanssa. Metsätaloudelle aiheutuvia haittoja hakija arvioi pystyvänsä rajoittamaan Metsähallituksesta itseltään tulevien ohjeiden ja rajoitusten myötä. Mainittujen maisema-arvojen, alueen vesistöille, kalakannoille ja alue-ekologisille kohteille aiheutuvia haittoja tullaan rajaamaan hakijan käsityksen mukaan myös huuhdontalupavaihetta seuraavassa, koneellisen huuhdonnan edellytyksenä olevassa ympäristö- ja vesitalouslupakäsittelyssä.

Kullanhuhdontalupaa nyt haettaessa lausunnossa mainittu hankkeen yksittäisten ja mahdollisten yhteisvaikutusten tarkastelu on keskeistä Kaivoslain lupaviranomaisen tehtäväsarkaa lupaharkintaan liittyen. Hakija on kuitenkin pyrkinyt kartoittamaan myös itse erityisesti poronhoitoon liittyviä seikkoja, tarpeita ja hankkeensa mahdollisia haittavaikutuksia. Mikäli lupaviranomainen näkee asian ratkaisemiseksi tarpeelliseksi järjestää mahdollisen Kaivoslain mainitseman laajemman neuvottelumenettelyn, hakija lupaa olla käytettävissä myös siihen. Kartoitustensa lisäksi hakija on valmistellut omalta osaltaan konkreettisia esityksiä hankkeensa arvioitujen haittavaikutusten vähentämiseksi, joista tarkemmin selityksen toisessa osassa Saamelaiskäräjien lausuntoa koskien.

Lausunnossa otetaan kantaa myös liittyen siihen, että lupaa on haettu toimeenpantavaksi muutoksenhausta huolimatta. Hakija perustelee pyyntöään mahdollisten muutospyyntöjen aiheuttamalla viivästyksellä liittyen tutkimustyön aloittamiseen ja edelleen mahdollisen rikastustoiminnan viivästymisen aiheuttamalla taloudellisen hyödyn menettämisellä / viivästymisellä. Hakija ilmoittaa tässä yhteydessä olevansa kuitenkin tyytyväinen, mikäli lupaviranomainen harkintansa pohjalta voi myöntää alueelle lapiokaivuuluvan muutoksenhausta huolimatta rajaten koneellisen huuhdonnan toimeenpano-oikeuden muutoksenhauulle alisteiseksi.

2. Saamelaiskäräjät: lausunto 7.3.2023, Dnro: 108/D.a.5./2022, Leo Aikio, 2. varapuheenjohtaja ja Laura Olsén-Ljetoff, elinkeinosihteeri ja asian valmisteluun osallistunut Tiina Lovisa Solbär.

Hakija kiittää Saamelaiskäräjiä hankkeeseensa liittyvän lausunnon antamisesta sekä tärkeiden asi-anhaarojen esille nostamisesta hankkeen arviointiin liittyen.

HUOMIOT LAUSUNNOSTA

Lausunto toteaa voimassa olevan laki- ja säädöspohjan asettamat reunaehdot ja rajaukset kullanhuhdontalupien myöntämiseen liittyen. Lausunto toteaa myös eri toimenpiteet, jotka ovat lupaviranomaisen käytettävissä lupaharkinnan yhteydessä arvioitujen haittojen tahi luvan myöntämisen esteiden poistamiseksi. Näitä toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi erilaiset huuhdontalupaan liitettävät lupamääräykset sekä tarvittaessa lupa-asiaan liittyvien toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö, jonka tarkoitus olisi selvittää hankkeen vaikutukset (haitat) sekä edelleen harkita haittojen poistamiseksi tarvittavia lupamääräyksiä.

Lausunnonantaja esittääkin arvionaan, etteivät lupaviranomaisen hyödyntämä nykyinen kuulemismenettely ja siihen osallistuminen olisi riittävä menettely asian selvittämiseksi. Samassa yhteydessä lausuntoon on kuitenkin kirjattu, että ”ennen kuin tällainen laajempi menettely on luotu”, Saamelaiskäräjät pyrkii esittämään mahdollisimman yksityiskohtaisesti oman arvionsa suunnitellun toiminnan vaikutuksista saamelaiskulttuurille.

Kuulemisen kohteena olevasta toiminnasta lausunto toteaa alueen sijaitsevan sekä saamelaisten kotiseutualueella että erityisellä poronhoitoalueella ja sijoittuvan Ivalon paliskunnan ”eteläiselle kesälaidunalueelle.... johon porot hakeutuvat ennen vasonta-aikaa, joka ajoittuu ennen

kullanhuuhdontatoiminnan alkamista”. Lausunnossa todetaan lisäksi, että ”alue sijaitsee myös paliskunnan porojen kuljetusreitillä”. Lisäksi lausunnossa arvioidaan, että porojen (huuhdontatoiminnasta aiheutuva) välttämiskäyttäytyminen aiheuttaa kesälaidunalueiden poistumaa sekä laidunrauhan häiriintymistä. Edellä mainittujen lisäksi lausunnossa todetaan Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuvien nykyisten huuhdontalupien ja huuhdonta-alueiden yhteismäärä.

Lausunto esittääkin arviokseen edellisten perusteella ”kaikki paliskunnan alueen kullanhuuhdonta-alueet ja muut poronhoidon kanssa alueella kilpailevat maankäyttömuodot huomioon ottaen,” hankkeen yhteisvaikutusten saamelaisen poronhoidon harjoittamiselle olevan ”merkittäviä” ja siten heikentävän oleellisesti mahdollisuuksia harjoittaa saamelaiskulttuuria ja perinteisiä elinkeinoja paliskunnan alueella.

Loppuyhteenvedon lausunnossaan Saamelaiskäräjät toteaa, ettei se puolla edellä esittämänsä perusteella huuhdontaluvan myöntämistä ko. alueelle.

HAKIJAN SELITYS

Hakija ymmärtää lausunnossa ilmaistun hankkeensa yhdessä muiden käynnissä olevien hankkeiden kanssa aiheuttaman huolen poronhoidon edellytysten kannalta. On myös sinänsä ymmärrettävää, että tästä huolesta johtuen lausuja on päätyneet antamaan lupaa epäävän lausunnon.

Hakija ilmoittaa olevansa tietoinen Ivalon paliskunnan poronhoidon tarpeista lupa-alueella ja sen ympäristössä sekä ottavansa tulevassa toiminnassaan ko. tarpeet huomioon parhain päin.

Hakija on ollut yhteydessä Ivalon paliskuntaan ja tiedustellut poronhoitoon liittyviä tarpeita, alueidenkäyttöä ja käytänteitä lupa-alueen ympäristössä sekä hyvää käytännön tapaa tiedonvaihtoon ja keskusteluun paliskunnan ja hakijan välillä mahdollisten haittojen ehkäisyn ja vähentämisen tarkoituksella. Vastaavasti hakija on ollut yhteydessä lausunnon kirjoittajiin hahmottaakseen mitkä syyt ovat johtaneet lausunnon kielteiseen kantaan ja toisekseen, millaisia keinoja vähentää hankkeen vaikutuksia poronhoitoon voisi olla käytettävissä juuri tämän hankkeen tapauksessa.

Tiedossa oleva porojen kuljetusreitti paliskunnan eteläisiltä laidunalueilta sijaitsee Härkäselän alueella laajasti ja paliskunnalta saadun tiedon mukaan kulloinenkin täsmällinen porojen kulkureitti määräytyy tapauskohtaisesti luonnonolosuhteiden, häiriötekijöiden ja muiden tekijöiden myötä. Tässä mielessä lausunnossa käytetty ilmaisu ”alue sijaitsee porojen kuljetusreitillä” on hakijan arvion mukaan hieman harhaanjohtava ja mahdollisesti oikeutetumpi ilmaisu olisi esimerkiksi ”hakemusalueen seudulla on poronkuljetusreitti”. On kuitenkin ymmärrettävä, että kyse on lähinnä asiayhteydessä käytettävästä ilmaisumuodosta, mutta hakijan mielestä myös ilmaisulla on väliä, sillä se mitä ilmeisimmin vaikuttaa siihen, millainen viesti sillä välittyy lukijalle.

Toinen seikka, joka hakijan tietojen mukaan liittyy mainittuun poronkuljetukseen, on sen suoritusajankohta. Käytännössä kuljetuksen ajankohta vuosittain on paliskunnalta saadun tiedon mukaan ”kesää tahi syksyä, vuodesta riippuen”. Hakijan saaman käsityksen mukaan paliskunta ei säännönmukaisesti ole kuitenkaan ollut aktiivisesti yhteydessä kuljetusreitin lähistöllä toimiviin kullanhuuhtajiin suunnitellessaan porojen kuljetuksen ajankohtaa, esimerkiksi pyytääkseen huuhdontatoimintaa keskeytettäväksi kuljetuksen ajaksi. Tämä seikka voi toki johtua monesta eri syystä, mutta mahdollisia päätelmiä voisivat ensinnäkin olla, että poronkuljetukset ovat kuitenkin käytännössä onnistuneet ilman erityisiä yhteydenottoja alueella toimiviin kullanhuuhtajiin tai toisekseen, että poronkuljetus on ajoittunut huuhdontatoiminnan kaivukauden jälkeiseen syksyyn / alkutalveen (lähde: <https://paliskunnat.fi/poro/poronhoito/poronhoitovuosi/syksy/>).

Koskien lausunnossa annettua arviota laidunalueiden poistumaan liittyen, hakijan selvitysten mukaan lupa-alue sijaitsee Suomen Ympäristökeskuksen Liiteri -paikkatietopalvelusta (https://liiteri.ymparisto.fi/?service_package=111) löytyvien tietojen perusteella paliskunnan jäkälä- ja

luppolaidunalueella eli alue olisi lähinnä porojen talvilaidunta. Lähimmät merkittävät, tyypilliset porojen vasomis- ja kesälaidunalueet eli varpu-, lehti- ja ruoholaitumet sekä suot ja vaaranlakialueet (lähde: ”Poro ja poronhoito talousmetsissä”; sivu 9, kuva 5) sijaitsevat paikkatietopalvelun tietojen mukaan Kutturantien eteläpuolella kauempana hakemusalueesta. Hakijan oletamus onkin, että laidunalueiden laatu varsinaisella hakemusalueella ei ole varsinaisesti porojen vasomiseen ja laiduntamiseen niin soveltuva kuin mainitut Kutturantien eteläpuoliset alueet. Tässä mielessä sinänsä aiheellinen huoli laidunmaan poistumasta ei hakijan oman arvion mukaan tässä tapauksessa ole aukottomasti perusteltu, kun otetaan huomioon poronhoidon vuotuinen laidunsykli, kullanhuuhdon kaivukausi ja lähialueen porolaidunten laatu ja sijainti sekä hakemusalueen etäisyys ko. laitumista. Hakija haluaa kuitenkin korostaa, että paras mahdollinen asiantuntija asiassa on paliskunta, ei suinkaan allekirjoittanut. Hakija onkin tässä mielessä lausunnon kanssa yhtä mieltä siitä, että väistämättä laidunpoistumaa kullanhuuhdonthankkeiden myötä syntyy, mutta syntyykö merkittävästi poronhoidon edellytyksiä heikentävästi vai ei, on keskeistä.

Lausunnon toteamuksella tällä hetkellä Ivalon paliskunnan alueella voimassa olevien kullanhuuhdotalupien määrään liittyen on informatiivinen luonne ja hakija kiittää tästä. Hakija on myös omissa selvityksissään tehnyt vertailuja lupaviranomaisen tietopalvelussa, miten eri vuosille on kertynyt lupahakemuksia. Alla on listattuna hakemusmääriä vuosittain lupaviranomaisen tietopalvelusta (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdotaluvat>) poimittuna käyttäen hakutermiä ”HL20XX: Inari” eli hakemusmäärissä näkyvät kaikki Inarin kunnan alueelle sijoittuvat huuhdonthakemukset, jotka ovat tietopalvelussa julkisesti nähtävillä omalla lupatunnuksellaan.

<u>Vuosi</u>	<u>hakemusmäärä</u>
2012	39
2013	56
2014	33
2015	12
2016	21
2017	38
2018	20
2019	59
2020	41
2021	35
2022	16 (toistaiseksi julkistettua)
2023	0 (toistaiseksi julkistamattomia, aluevarauksina näkyviä).

Hakija ei ole tässä vaiheessa selvittänyt hakemusten osalta vuosittain, kuinka moni niistä on ha-kenut lupaa koneelliseen huuhdontaan ja kuinka moni alueista sijoittuu Ivalon paliskunnan alu-eelle, pois lukien kaksi viimeisintä vuotta. Hakijan selvityksen mukaan viime vuoden aikana haet-tiin kahdeksaa uutta lapiokaivulupaa ja yhtä (hakijan hanke) koneellisen kaivun lupaa Ivalon palis-kunnan alueelle. Vuoden 2021 aikana vastaavat luvut olivat neljä kpl lapiolupahakemuksia ja 12 kpl koneellisen huuhdon hakemuksia. Kuluvalle vuodelle ei toistaiseksi ole julkistettu yhtään uutta huuhdotalupahakemusta Inarin kunnan alueelle, joskin lupaviranomaisen karttapalvelussa niitä on nähtävissä aluevarauksen muodossa. Huomautettakoon, että hakijan selvitys on kohdis-tunut nimenomaan hakemusmääriin, ei suoranaisesti lupamääriin, sillä osa hakemuksista on eri syistä johtuen edelleen ilman lainvoimaa.

Hakijan oma arvio kullanhuuhdon vallitsevasta tilanteesta hakemusmäärien pohjalta on, että yleisesti ottaen huuhdonta-toiminta on pikemminkin trendiltään laskevaa kuin kasvavaa. Vuosi 2022 onkin ollut hakijan arvion mukaan hyvin maltillinen haettujen huuhdotalupien määrissä yleisesti ottaen Inarissa ja Ivalon paliskunnan alueella erityisesti.

Yhteenvetona hakijan selvityksenä voidaan siten yllä olevat kappaleet huomioiden kirjata, että hakijan arvion mukaan kullanhuuhtontatoiminnasta yleisesti ottaen syntyy häiriötä poronhoidolle, mutta kysymys, syntyykö liian merkittäviä haittoja, on keskeistä. Toisekseen hakija pitää toisena keskeisenä lupaharkintaan liittyvänä seikkana, että lupaharkintaprosessin keskeisiä tehtäviä on myös harkita, voidaanko mahdollisesti sovellettavilla erilaisilla käytettävissä olevilla, selvitysten myötä esille tulleita haittoja lupamääräyksillä poistaa ja rajata arvioidut oleelliset haitat sille tasolle, että luvan myöntäminen olisi Kaivoslain mukaan mahdollista. Hakijan pyrkimys asiassa on ollut, että esitetyt haitat selvitetään hakijan mahdollisuuksien rajoissa olevin keinoin ja esitetään yhteistyössä harkittavaksi mahdollisuuksia rajata haittoja lupamääräyksillä.

HAKIJAN ESITYKSET LAUSUNTOON JA LUPAHAKEMUKSEEN LIITTYEN:

Hakijan esitys lausuntoon ja edellä esitettyyn selitykseen pohjautuen siten on, että lupaviranomainen harkitsee asianosaisia kuultuaan, millaiset lupaehtot olisivat riittävät ja kohtuulliset haetun toiminnan volyyymi huomioiden niin, että hakijan suunnittelema huuhtontatoiminta ja poronhoidon tarpeet olisivat yhteensovittavissa ilman merkittäviä haittavaikutuksia jälkimmäisille. Sikäli kuin lupaviranomainen näkee tarpeelliseksi ja perustelluksi suorittaa nykyprosessia laajempaa yhteistyömenettelyä asian ratkaisemiseksi, on hakija halukas osallistumaan yhteistyöhön. Hakijan suorittama yhteydenpito asianosaisiin (Ivalon paliskunta, Saamelaiskäräjät) on jossain mittakaavassa jo toki toteuttanut lakipohjan mahdollistamaa yhteistyömenettelyn henkeä sinällään.

Hakijan ensisijainen esitys edellä esitettyjen asianhaarojen perusteella omaan toimintaansa liittyen on, että hakijan huuhtontalupa-asetettaisiin lupamääräykset, jotka velvoittavat toimijan keskeyttämään koneellinen huuhtontatoimintansa paliskunnan pyytäessä poronkuljetuksen vuoksi sopivaksi katsotuksi ajaksi sekä järjestämään toimintansa lupa-alueella niin, ettei toiminnasta (kaluston sijoittelu, leirin sijoittelu, auki olevat altaat ja kaivut sekä niiden merkintä) aiheudu liiallista haittaa alueen läpikulkeville / laiduntaville poroille ja niiden hoitajille.

Toissijaisesti hakija esittää, että tarvittaessa ja perustellusti lupamääräyksillä rajoitetaan toiminnan poronhoidolle aiheuttamaa mahdollista muuta haittaa. Esimerkiksi voidaan rajoittaa luvassa määritettävää kaivukautta. Vastaavasti voidaan harkita kaivukaudelle sijoittuvien sallittujen aktiivisten huuhtontapäivien rajaamista.

Esimerkinomaisesti ensimmäiseksi mainitulla rajoituksella voidaan vähentää poronkuljetukselle aiheutuvia haittoja määräämällä kaivukausi päättyväksi jo 15. syyskuuta säännönmukaisesti muissa yhteyksissä sovellettavan 30. syyskuuta sijaan. Vastaavaa rajausta voidaan soveltaa myös kaivukauden alkupäässä, mikäli alkukesän mahdollista kesälaidunpoistumaa nähdään tarpeelliseksi vähentää siten, että kaivukausi alkaisi vasta 15. kesäkuuta tyypillisen 15. toukokuuta tahi 1. kesäkuuta sijaan. Kaivukauden sallittavien huuhtontapäivien määrän mahdollinen rajoittaminen ei ehkä ole niin hyvin lausunnossa esitettyjen häiriöiden vähentämisen kannalta osuva rajoitus, mutta harkinnan arvoinen, jos halutaan rajata kaivutoiminnan häiriötä yleisellä tasolla.

Myös erilaiset yhdistelmät edellä esitetyistä lupamääräyksistä voivat hakijan näkemyksen mukaan olla luontevia sekä luonnollisesti jotkin muutkin keinot, jotka eivät ole tulleet vielä hakijan mieleen. Näistä muista mahdollisista keinoista hakija kuulee mielellään, mikäli asianosaisilla on niitä perusteluineen esittä.

YHTEENVETO HAKIJAN SELITYKSISTÄ KAHTEN LAUSUNTOON:

Hakija on arvioinut hankkeeseensa jätetyt lausunnot ja pyrkinyt huomioimaan niissä esitetyt huomiot ja perustelut selityksessään. Hakija on myös osaltaan tehnyt lisäselvityksiä lausunnoissa

esitettyjen huomioiden ja perustelujen osalta sekä osoittanut halukkuuttaan ehkäistä niitä omien arviointiensä pohjalta. Lisäksi hakija on päätenyt asianomaisia konsultoituaan esittämään lupaviranomaisen harkittavaksi lupamääräyksiä hakemaansa huuhdontalupaun.

Hakija haluaakin kiittää uudelleen lausuntojen antajia saamastaan informatiivisesta sisällöstä hankkeeseensa liittyen sekä lupaviranomaista mahdollisuudesta selittää omasta puolestaan hankkeeseensa liittyviä näkökohtia.

Hakijan näkemys asiassa on, että läpikäydyn prosessin myötä lupaviranomaisen mahdollisuus käsitellä lupa-asiaa tykönänsä sekä tehdä asiassa perusteltu ja esitettyjen haittojen vähentämiseksi konkreettisia lupamääräyksiä sisältävä ratkaisu, on hyvällä tasolla.

Kunnioittaen,

Marko Kivimäki

Kaarlo ja Timo Kivimäen puolesta

Oulussa 20.3.2023

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes on määrännyt lupapäätöksessään HL2022:0024 kullanhuuhdontaluvan vakuudeksi 1200 €:n suuruisen pankkitalletuksen. Mikäli alueella aloitetaan koneellinen kullankaivuu, vakuus nousee 4000 €:n suuruiseksi. Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tulee toimittaa kopiot avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (os. Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Pyydämme täydentämään ja allekirjoittamaan päätöksen liitteenä olevan panttaussitoumuksen. Panttaussitoumus tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitteeseen Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi.

Sami Mantere
ylitarkastaja

PANTTAUSSITOUS

Pantinantaja

Pantti

Tili n:o

Tilin saldo panttauspäivänä:

Sitoumus, josta pantti vastaa

Kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta kullanhuuhtontaluvan nojalla harjoitettavasta toiminnasta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen korvaamisesta ja kaivoslain 4 luvun 29 §:n mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamisesta aiheutuneet kustannukset.

Panttaussitoumus

Luovutan (mme) edellä yksilöidyn käteispantin Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tässä sitoumuksessa mainittujen vastuiden täyttämisen vakuudeksi.

Voimassaoloaika

Tämä yleispanttaussitoumus on voimassa toistaiseksi

Päiväys

Allekirjoitus